

DITT BREVS HISTORIA

Av Bernt Rutström, Bodträskfors

Vem har väl inte lagt märke till det fina uttrycket ”ett brev betyder så mycket”? Och säkert är vi många som också helhjärtat kan instämma i det, om inte annat så på rent förnuftsmässiga grunder. Men vi kan ju även ha egna djupgående erfarenheter av detta enkla och tillsynes självklara påstående.

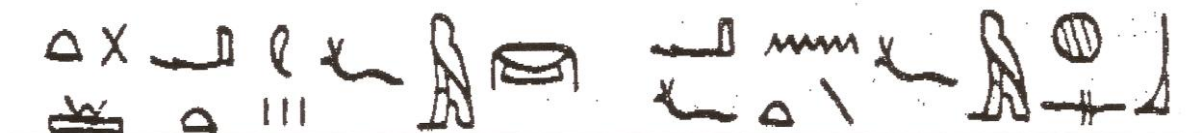
Om man betänker hur vi som lever nu har, och har haft, tillgång till så goda möjligheter att meddela oss över stora avstånd med brev, förstår vi säkert att det måste ha betytt oändligt mycket mer i den tidsrymd som ligger före den då Posten myntade ovan nämnda reklamfras.

Man kan nog med skäl påstå att just begreppet civilisation är starkt förknippat med kommunikationernas utveckling. Och bland de olika formerna för kommunikation är ju meddelanden mellan människor avgörande för den kulturella nivån hos varje individ och samhälle. Och här har brevet spelat en nog så viktig roll.

Meddelandebehovet måste ha infunnit sig rätt tidigt i den mänskliga rasens utveckling. Och det är lätt att tänka sig hur människan brydde sin hjärna för att lösa problemet på ett smidigt sätt. Behovet måste ju ha ökat allt eftersom individerna blev fler och fler och avstånden mellan dem som kände varandra blev allt större. All kreativitet utmynnade så småningom i något sorts primitivt system att återge verbala underrättelser. Till exempel genom att rista in bilder eller tecken på något lätt portabelt material. Därmed kan man säga att vårt brev såg dagens ljus.

Själva ordet ”brev” kommer från senlatinets *breve scriptum* och betyder ’kort skrift’.

Brevskrivning – i postal bemärkelse – förekom redan i det gamla Egypten som ett naturligt led i skrivkonstens utveckling. Brev på vaxtavlor existerade under forntiden och sedermera i form av rullar, men ersattes under medeltiden av det

Hieroglyfer, ett tidigt skriftspråk.

vikta brevarket. Dessutom skrevs brev och meddelanden på allt möjligt som fanns tillgängligt, som näver, skinn och träbitar, för att nämna några som det finns belegg för.

Det kuverterade brevet, som vi känner det, dominerade först vid 1800-talets mitt.

Förutom enkla meddelanden mellan personer, och då mest av privat natur, har uttrycket ”brev” brukats och brukas som beteckning för en hel del skrivelser av politisk eller rättslig art, t.ex. kungabrev, köpebrev, jordabrev och fribrev m.m. Men det är väl mest de av personlig natur vi kommer att tänka på när vi hör ordet brev.

I en sådan här kort historik kan man självfallet inte ge sig in i någon djupgående analys av brevinnehåll och dylikt. Arten av brev är ju närmast oändligt till antalet, så ett sådant företag skulle hur som helst stupa på sin egen orimlighet. Med fantasins hjälp kan det ändå inte vara så svårt att någotsånär fatta vad ett s.k. kärleksbrev kan handla om. Och det är väl knappast ologiskt att anta att läsaren av dessa rader även själv känt sig manad till författande av ett sådant.

De s.k. ”amerikabrevens” innehåll känner vi till en del genom att så pass många publicerats på ett eller annat sätt. Den epoken var som ”gjord” för det skrivna brevet, därför att så många kom att hamna väldigt långt bort från familj, släkt, vänner och nära och kära.

Det var säkert många brev som den tiden korsade Atlanten och upprätthöll kontakten mellan ”den gamla och nya världen”. Brev som drog och lockade åtskilliga att våga språnget över havet till det förlovade landet i väster. Och säkert var det också många som först då fick anledning till att bekanta sig med och förkovra sig i brevskrivandets konst.

En fråga som gör sig gällande i första decenniet i tjugoförsta århundradet är om brevet, i den form vi känner det, nu döms att förpassas till historiens dunkel och glömska?

Kommer brev, skrivna med penna på papper och för all del med maskin, att kunna distribueras i ett samhälle där den elektroniska posten vinner allt mer terräng och kravet på sekunds snabb befordran växer sig allt starkare? Tyvärr är utsikterna allt annat än goda.

Låt oss därför omformulera den inledningsvis citerade devisen till: **”Visst kan ett e-brev betyda mycket, men ett handskrivet betyder så mycket mer!”**

